

A collection of military medals and a compass on a wooden surface. The medals include a red ribbon with a circular emblem, a blue ribbon with a circular emblem, and two silver Maltese crosses with central emblems. A pair of glasses and a compass are also visible.

VOJAŠKO VODITELJSTVO V SLOVENSKI VOJSKI

CDR/STVVPV/ Oddelek za razvoj voditeljstva

Predavatelj: Ivo V. Bednařik

VOJAŠKO VODITELJSTVO V SLOVENSKI VOJSKI

Normativne podlage in temeljni dokumenti:

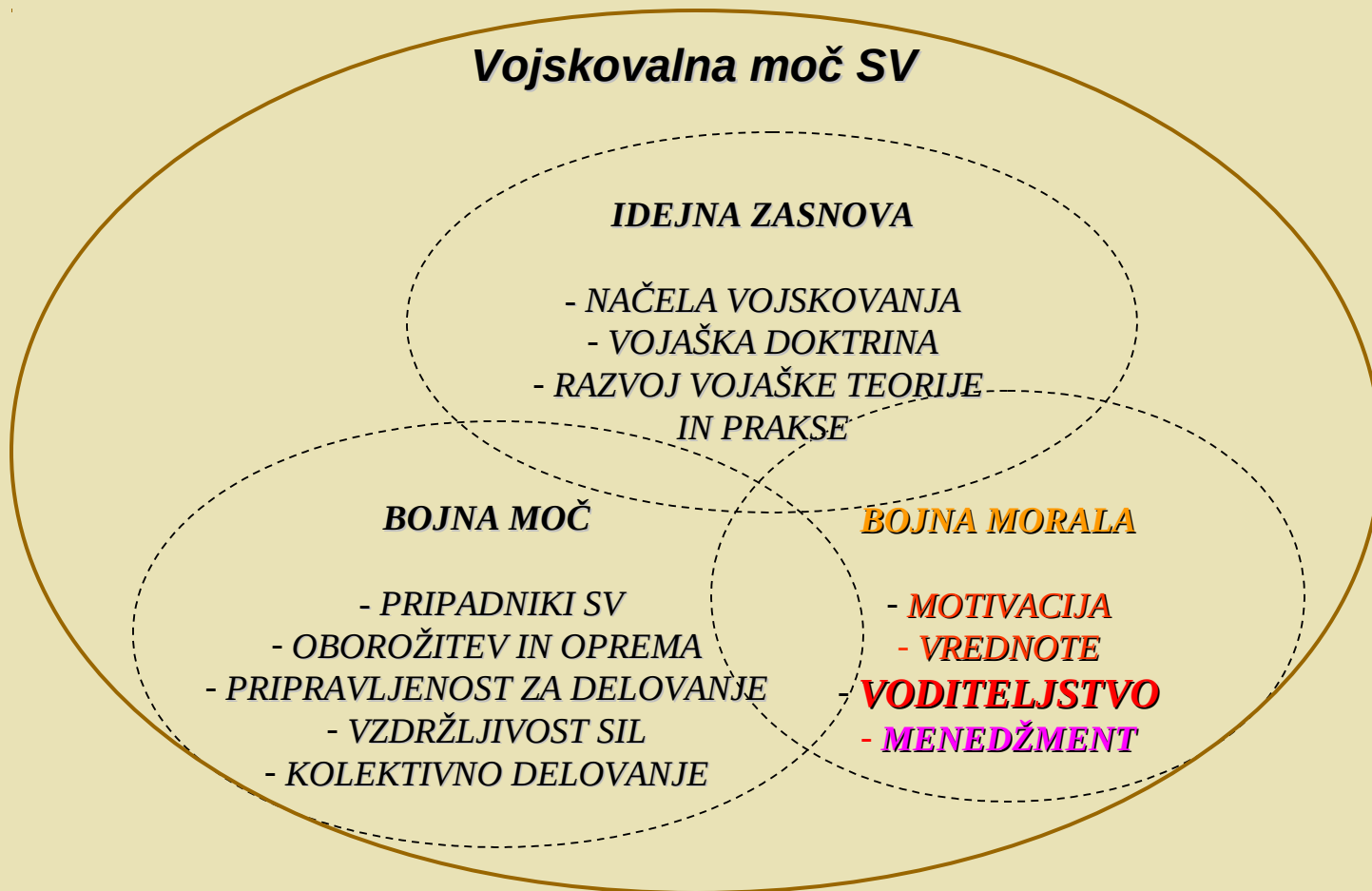
- *Ustava RS*
- *Zakon o obrambi*
- *Pravila službe v Slovenski vojski*
- *Vojaška doktrina*

Temeljni viri:

- *Koncept vojaškega voditeljstva v SV*
- *FM 22-100*
- *Domača in tuja strokovna literatura s področij vojaškega voditeljstva, managementa, sociologije, psihologije, taktike, poveljevanja, vodenja in vojaške zgodovine.*
- *Teoretične in empirične raziskave sodelavcev Oddelka za razvoj voditeljstva STVVPV/CDR*

Opredelitev iz Vojaške doktrine

Pomen VV

- *sodobna organizacija,.. družba znanja*
  - *pomen in vloga človeka v delovnih procesih*
  - *raznoverstnost, asimetričnost, spremenljivost, kompleksnost kriznih območij*
- *organizacijska kultura:*
  - *celovitost*
  - *odgovornost*
  - *skrb za podrejene*
  - *formalni in neformalni voditelji*
- *racionalnost, učinkovitost in primerjalne prednosti*

Značilnosti VV

- ◆ *Interdisciplinarnost ved in celovitost*
- ◆ *Pomen človeškega dejavnika v vojaški organizaciji*
- ◆ *Kompetenčni profil*
- ◆ *Razvojni izzivi in konkurenčne prednosti*
- ◆ *Kompleksnost*

Opredelitev vojaškega voditeljstva

Voditeljstvo je **vplivanje** na ljudi z zagotavljanjem smisla, usmerjanjem in motiviranjem med **izvajanjem naloge (delovanjem)** in **izboljševanjem** enote. (FM 22-100)

Voditeljstvo je **vplivanje** na ljudi zaradi doseganja **ciljev organizacije**. (Koncept VV v SV)

Voditeljstvo je **proces vplivanja** voditeljev na vodene, zaradi doseganja **organizacijskih ciljev skozi spremembo**. (Lussier)

Vplivanje – osmišljanje, usmerjanje, motiviranje – spremembe - izboljševanje

Opredelitev vojaškega voditeljstva

Aktivnosti, ki jih izvajamo,
da bi vplivali na druge

Pripraviti ljudi, da naredijo,
kar od njih pričakujemo

Voditeljstvo je vplivanje na ljudi
- z zagotavljanjem smisla, usmerjanjem in
motiviranjem-
med izvajanjem naloge (delovanjem)
in izboljševanjem organizacije.

Izboljšamo svojo enoto

Da bi bili učinkoviti, morajo vojaški voditelji
vplivati, izvajati in izboljševati!!!

VOJAŠKO VODITELJSTVO V SLOVENSKI VOJSKI

Vplivanje:

pripraviti ljudi, da naredijo, kar od njih pričakujemo.

SMISEL: vzrok da ljudje neko stvar naredijo. Ljudje voditelju **zaupajo**.

USMERJANJE: **posredovanje zamisli** o načinu izvršitve naloge.

MOTIVIRANJE: zagotavljanje **volje** podrejenim, da naredijo vse, da bi izvršili nalogo.

Delovanje (izvajanje):

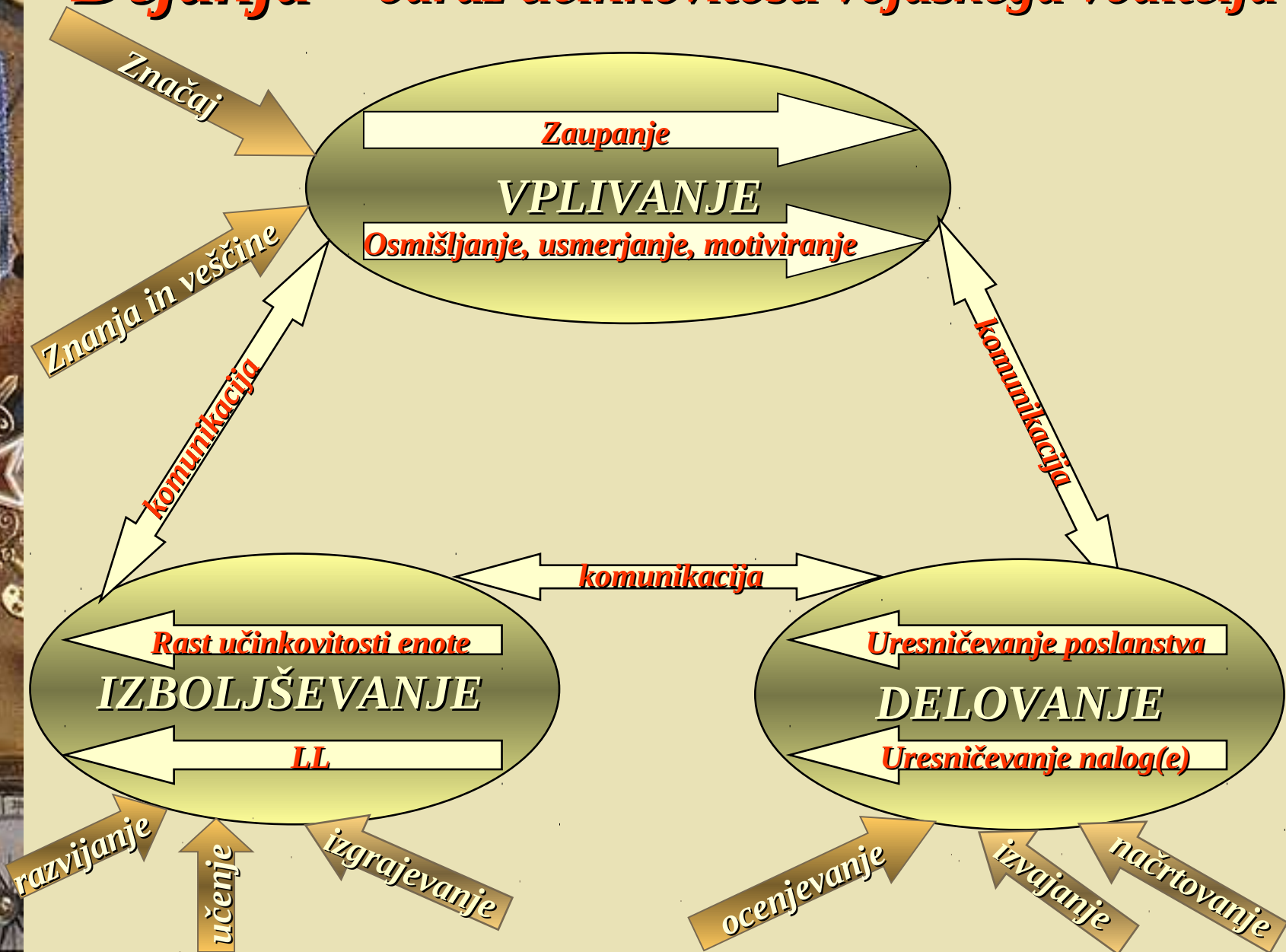
aktivnosti in dejavnosti, ki jih voditelj izvaja, da bi vplival na podrejene zaradi doseganja ciljev.

Izboljševanje:

ob/po izvršitvi naloge mora enota biti boljša. Voditelj vselej stremi k izboljševanju.

Dejanja – odraz učinkovitosti vojaškega voditelja

STEBRA VODITELJSTVA

***ZANESLJIVOST voditeljev in ZAUPANJE v njih
ter UČINKOVITA KOMUNIKACIJA:***

- ◆ ***pomaga vodenim razumeti celotno strategijo organizacije***
- ◆ ***njihov prispevek pri doseganju ključnih ciljev organizacije***
- ◆ ***delovanje organizacije in njihove enote – v povezavi s strateškimi cilji***

Voditelj voditeljev

Vsak voditelj je istočasno voden. Voditelj vodi voditelje. V boju je izguba voditelja šok za enoto, vendar enota mora nadaljevati z bojem. Voditelj spodbuja svoje podrejene, jih uri in uči voditeljstva ter prevzemanja odgovornosti.

Smisel voditeljstva je v spuščanju moči navzdol brez manjšanja moči!

Opredelitev vojaškega voditelja

***Najprej se odloči
kaj želiš biti
in nato spoznaj,
kaj moraš storiti za to.***

***BITI-ZNATI-DELATI
celovitost,
komunikacija kot vezni člen***

Opredelitev vojaškega voditelja

voditelj

Kakšen mora voditelj "biti", kaj mora "znati" in kaj "delati"

VOJAŠKI VODITELJ

ZNAČAJEN (KARAKTEREN)

KOMPETENTEN

Mora...

BITI

DOMOLJUBJE

ČAST

POGUM

LOJALNOST

TOVARIŠTVO

PREDANOST

DUŠEVNE

TELESNE

ČUSTVENE

ZNATI

MEDOSEBNE

KONCEPTUALNE

TEHNIČNE

TAKTIČNE

NAREDITI

VPLIVANJE

DELOVANJE

IZBOLJŠEVANJE

Voditelj in značaj

Značaj voditelju pomaga prepoznati kaj je prav in ga motivira ter to tudi storiti, ne glede na okoliščine in posledice.

Značaj in bojevniški etos, razvijanje značaja, značaj in etika, značaj in ukazi, značaj in prepričanja

- ♦ *voditeljski potencial posameznika je razpoznaven že v njegovi zgodnji dobi, v interakciji s drugim posameznikom ali skupino*
- ♦ *v osnovi gre za prirojene in v zgodnji dobi pridobljene lastnosti, ki jih je mogoče nadgrajevati in dopolnjevati*
- ♦ *stališča glede voditeljstva oporedeljujejo to z vidika umetnosti, talenta, znanja in veščin.*
- ♦ *voditeljstvo gotovo ni le veščina in se ga ni mogoče docela priučiti*
- ♦ *razpoznavna in razvoj voditeljskega potenciala pri podrejenih je stalna naloga voditeljev*

Značaj vojaškega voditelja

Kakšen mora voditelj *BITI*–značaj voditelja

Značaj vojaškega voditelja se odraža skozi dve kategoriji, in sicer:

- 1. Vojaške vrednote** (kot motivator)
- 2. Lastnosti voditelja** (kot temelj)

Slednji lahko opredelimo kot:

Vrednote so prepričanja o tem, kaj je pozitivno, zaželeno in cenjeno. Vrednote vodijo in usmerjajo naše delovanje – tako osebna ravnanja posameznikov kot delovanje skupin in organizacij.

Lastnosti so opredeljujejo vsakega posameznika s temeljnimi značilnostmi in obenem kakovostjo. Nekatere lastnosti so prirojene, nekatere pridobljene oz. priučene in jih je mogoče spreminjati. Uspešni voditelj jih spreminja na boljše.

Vrednote SV

DOMOLJUBJE (kot sinergična vrednota)

ČAST (častno in pošteno izvajanje nalog)

POGUM (moralni in fizični)

LOJALNOST (Sloveniji in SV)

TOVARIŠTVO (povezuje kolektiv in vpliva v trenutkih nevarnosti in posebnih obremenitev)

PREDANOST (izvajanje nalog ne glede na težave in nevarnosti)

Z navedenimi (predvsem z domoljubjem) so povezane tudi generične vrednote, kot na primer:

INICIATIVNOST (dejavno prispevanje k reševanju nalog)

DISCIPLINA (bistveni pogoj za delovanje SV), ipd.

Lastnosti voditelja

Duševne

inteligentnost
spodobnost presoje
odločnost
samodisciplina
iniciativnost
samozaupanje
integriteta
odprtost za druge ljudi
(med)kulturalna strpnost

Čustvene

samokontrola
uravnoveženost
stabilnost

Telesne

zdravje
fizična
pripravljenost
vojaška in
profesionalna
drža

Voditelj z značajem in kompetencami

Kakšen mora voditelj BITI

Kaj mora voditelj ZNATI

Razvijanje značaja

Voditelji

Oblikovanjem etične
organizacijske klime

razvijajo značaj

Krepitvijo vrednot in
lastnosti voditelja

S/Z

Poučevanjem vrednot
SV in izkazovanjem
svojih lastnosti

Ponotranjenje

Krepitev

Izobraževanje

Verjamejo

Sprejemajo

Se učijo

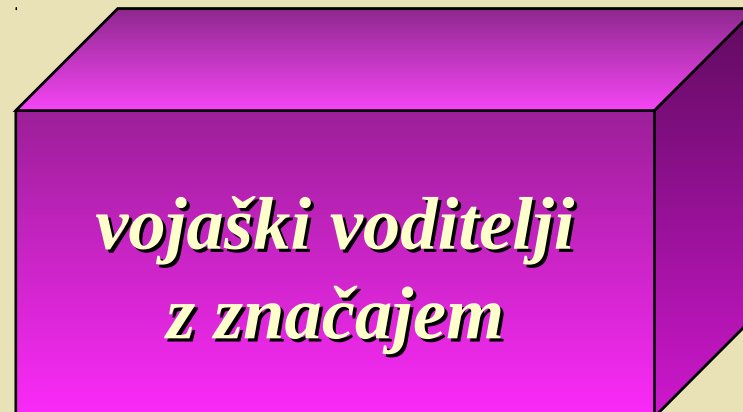
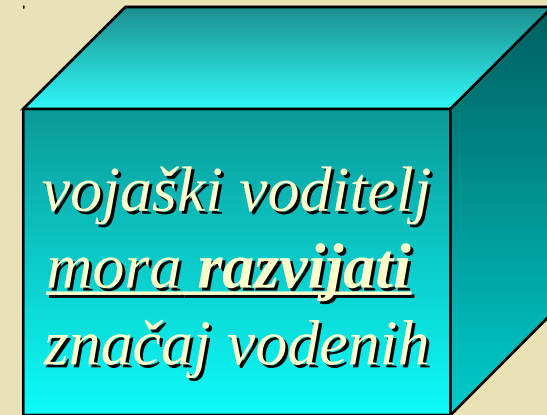
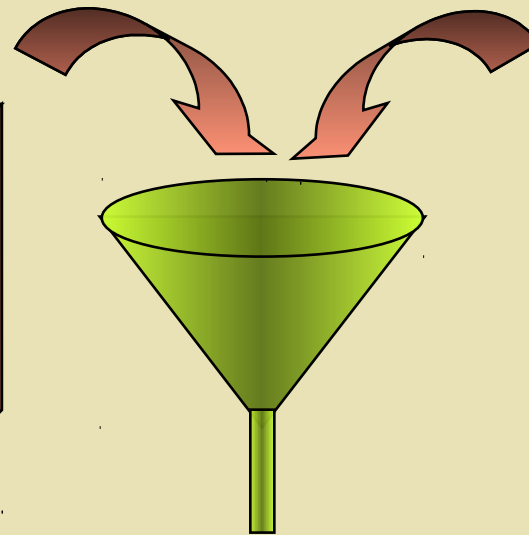
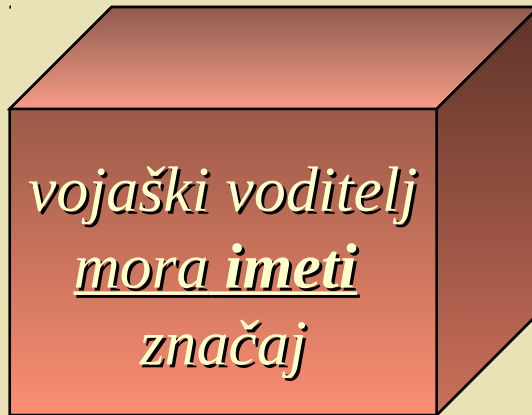
Vodeni (Podrejeni)

*Ponotranjenje vrednot SV in voditeljskih lastnosti
zahteva čas in požrtvovalnost.*

Značaj

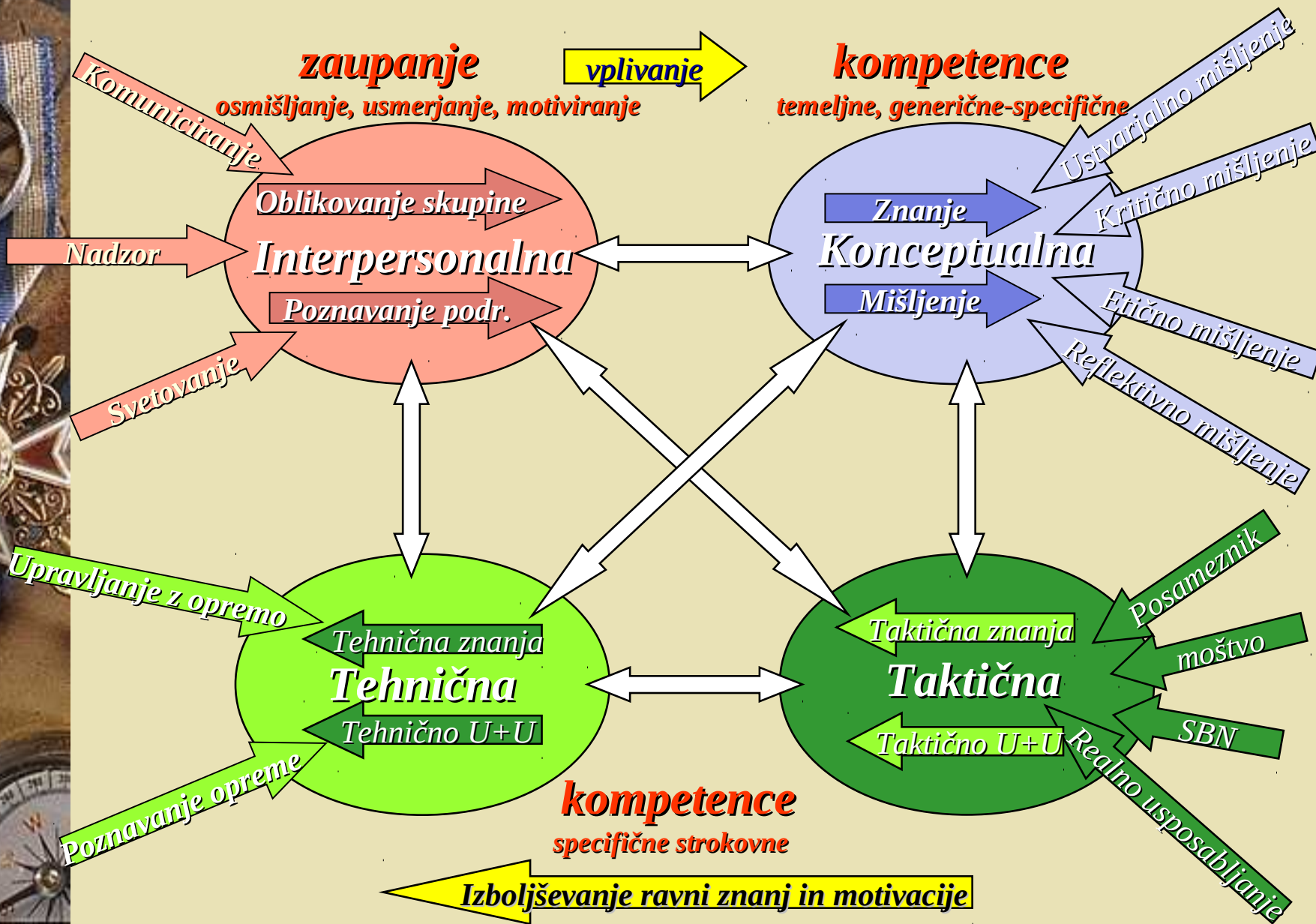
Vrednote
vojaškega
voditelja

Lastnosti
vojaškega
voditelja

VOJAŠKO VODITELJSTVO V SLOVENSKI VOJSKI

Znanja in veščine

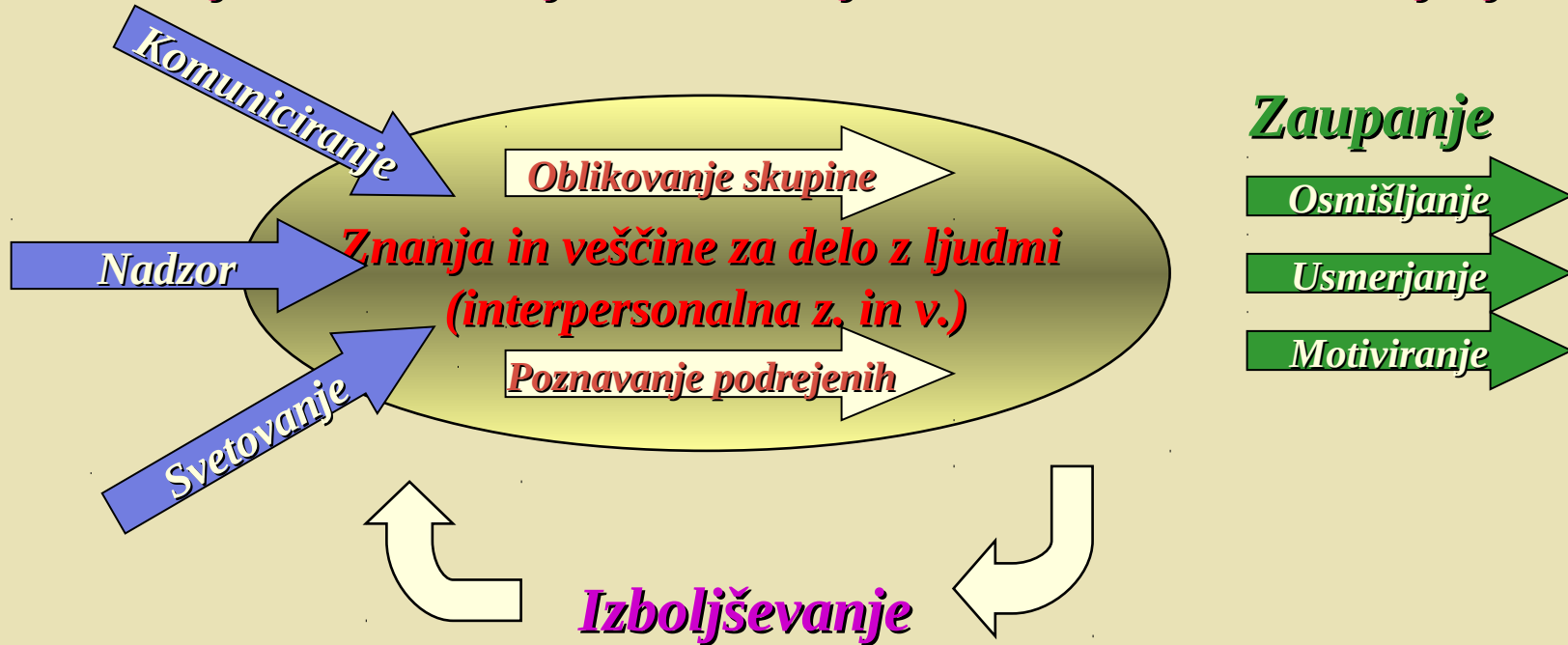

MEDOSEBNA

ali znanja in veščine za delo z ljudmi

Vplivanje

medsebojna komunikacija ali "delo z ljudmi" → dejanja

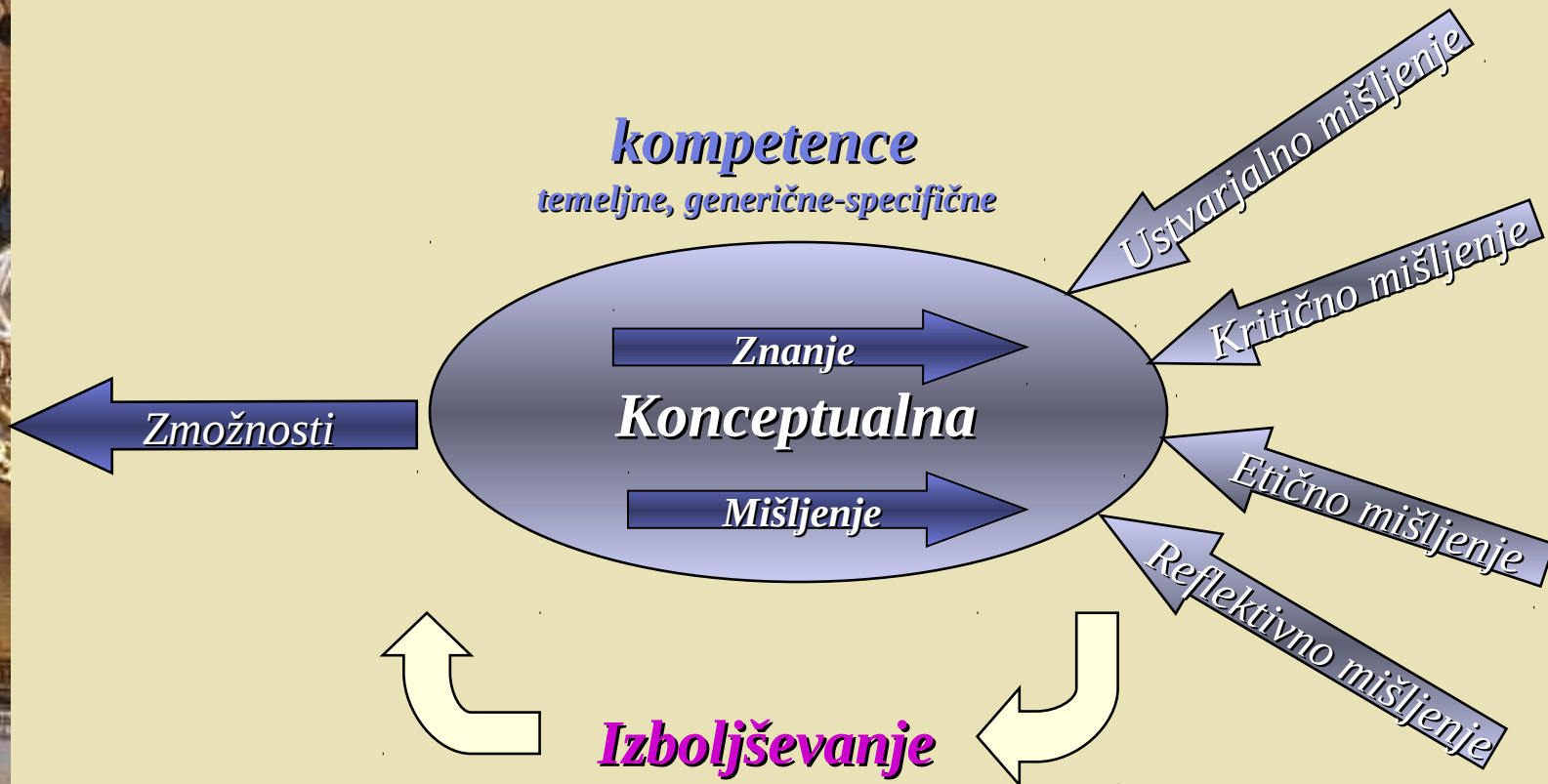

VOJAŠKO VODITELJSTVO V SLOVENSKI VOJSKI

KONCEPTUALNA znanja in veščine

Vplivanje

konceptualna znanja in veščine → dejanja

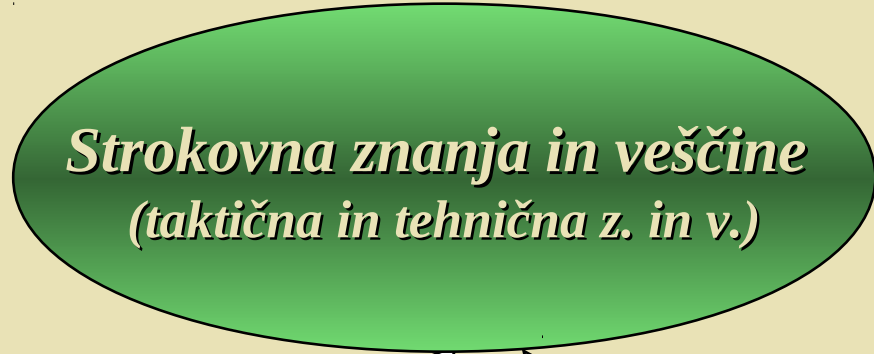

STROKOVNA znanja in veščine

Vplivanje

strokovna znanja in veščine → dejanja

kompetence
specifične strokovne

Upravljanje z opremo

Poznavanje opreme

Posameznik

moštvo

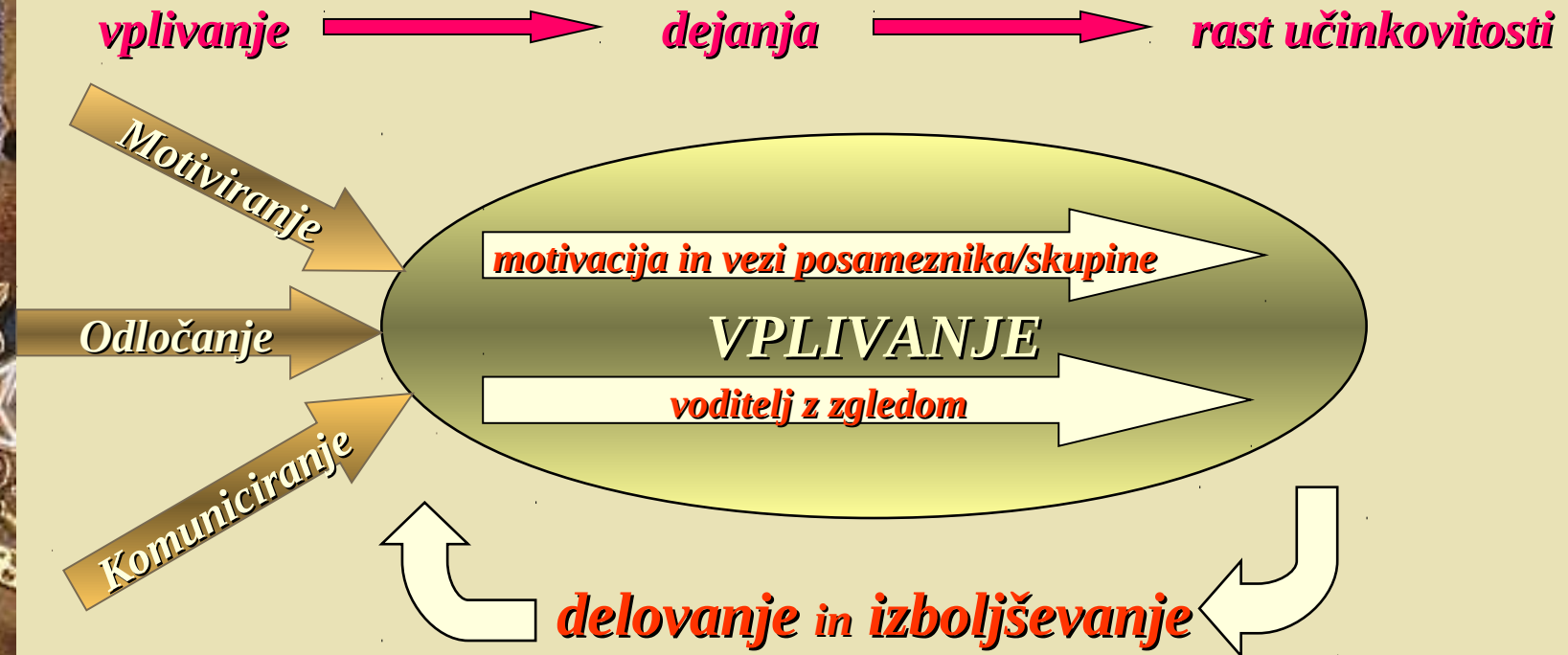
SBN

Realno usposabljanje

DEJANJA

odraz učinkovitosti vojaškega voditelja

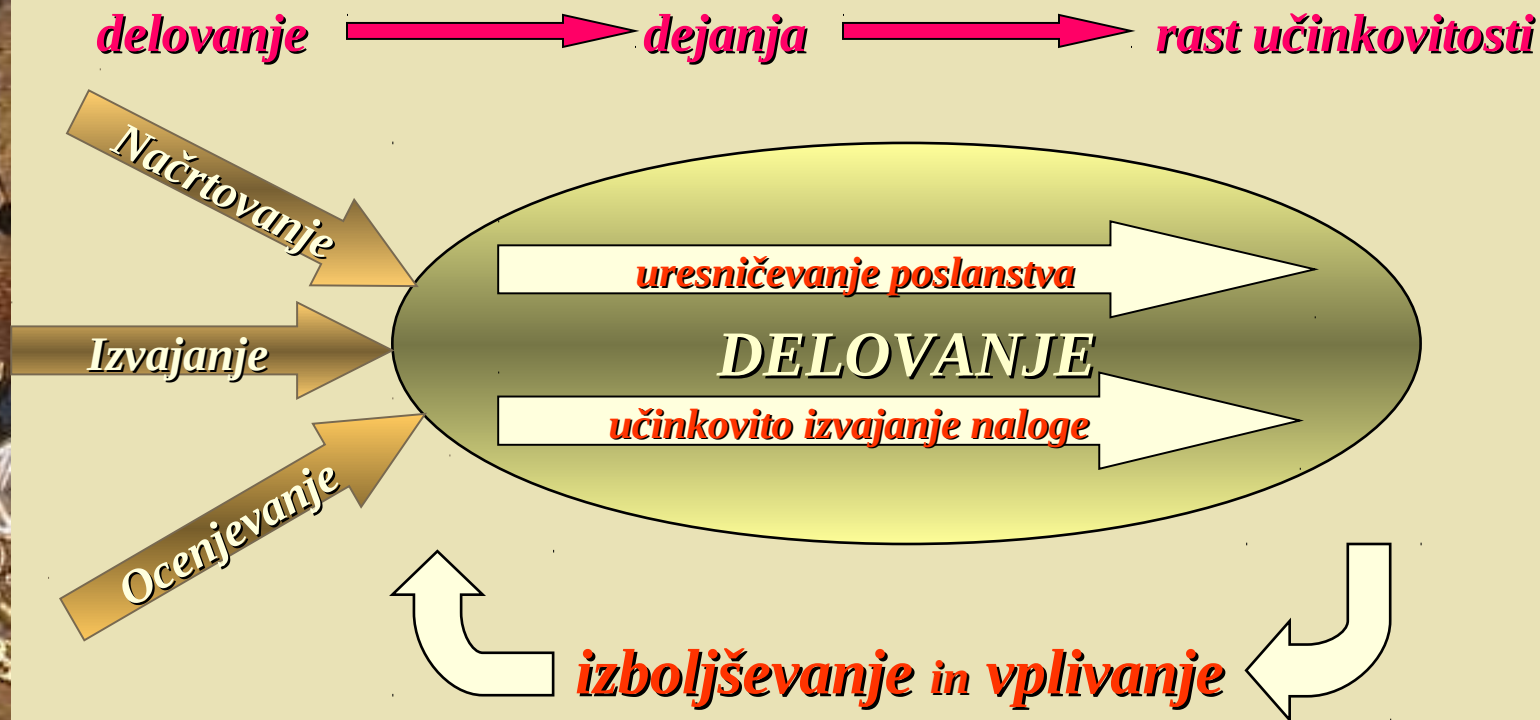
Komuniciranje: sporočanje in sprejemanje idej. Rdeča nit celotnega procesa.

Odločanje: proces, s katerim začnemo spreminjati situacijo.

Motiviranje: + - ukrepi, učinek m. ukrepov

VOJAŠKO VODITELJSTVO V SLOVENSKI VOJSKI

aktivnosti indejavnosti, ki jih voditelj izvaja, da bi vplival na podrejene zaradi doseganja ciljev.

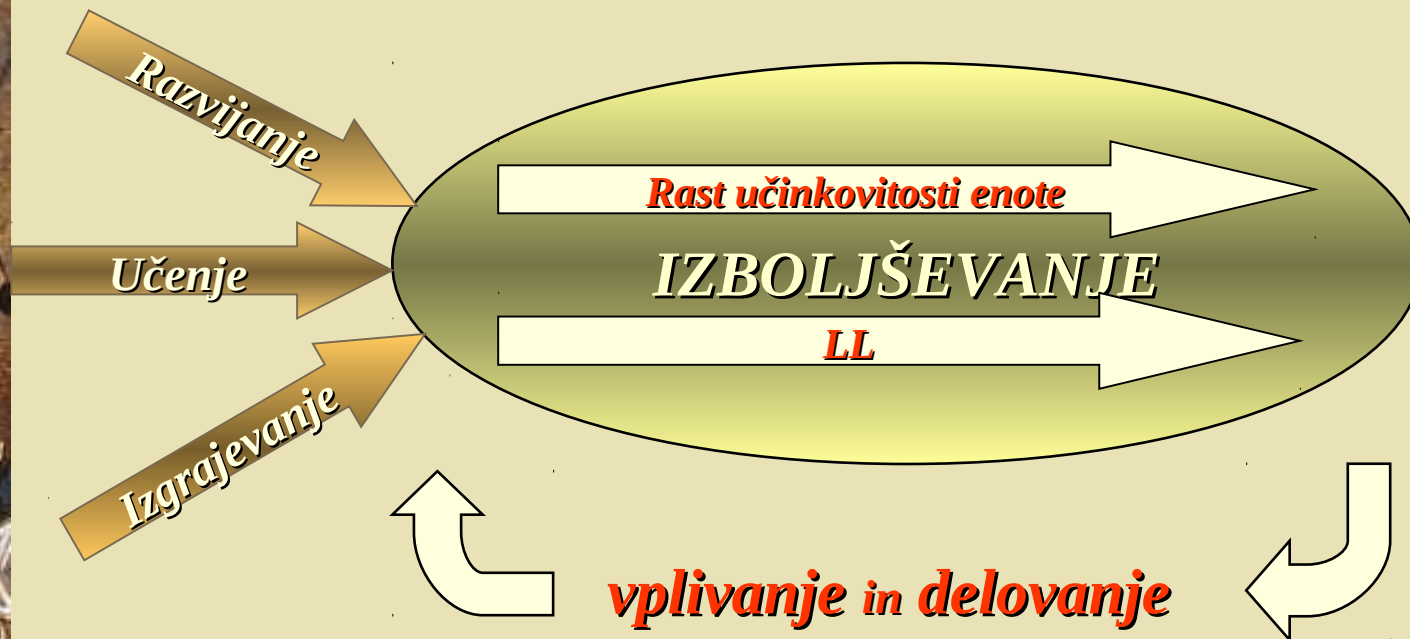
Načrtovanje: skupno, konsenz, sprotno preverjanje, prioritete, obratno načrtovanje.

Izvedba: ciljno usmerjena dejavnost, nadzor, usmeritve, standardi

Ocenjevanje: standardi, smer, uv. in kon. analiza, stil vodenja

VOJAŠKO VODITELJSTVO V SLOVENSKI VOJSKI

izboljševanje → dejanja → rast učinkovitosti

Razvijanje: vložek ustreznega časa in naporov za razvijanje podrejenih (mentorstvo).

Izgrajevanje: obsega porabo časa in sredstev za izboljšanje timov, skupin in enot ter vzgajanje etične klime. Kompetentnost, zavzetost, spoštovanje podrejenih in skrb zanje kot pogoji.

Učenje: obsega samoizpopolnjevanje in organizacijsko rast. Vsebuje predstavo o prihodnosti, prilagajanje in spremembe.

VOJAŠKO VODITELJSTVO V SLOVENSKI VOJSKI
Teoretični pristopi k vodenju

poveljevanje : management : voditeljstvo

***Poveljevanje kot pristojnost
VS voditeljstvo kot kompetentnost***

voditelj > poveljnik > manager

***Poveljevanje = uveljavitev volje in namena na
podrejene***

***Management = usklajevanje kadrovskih, materialnih
in finančnih virov s cilji organizacije***

Voditeljstvo = vplivanje na ljudi za doseganje ciljev

organizacije

Poveljevanje VS management VS voditeljstvo:

Poveljevanje: rutinske, analitične, intuitivne odločitve

(ljudje in sredstva - statičnost, informacijske vrzeli)

zakonska pristojnost ⇒ uveljavljanje volje in namena

Management: kompleksnost

(ljudje in sredstva – kompleksnost, KTS, teorija kaosa)

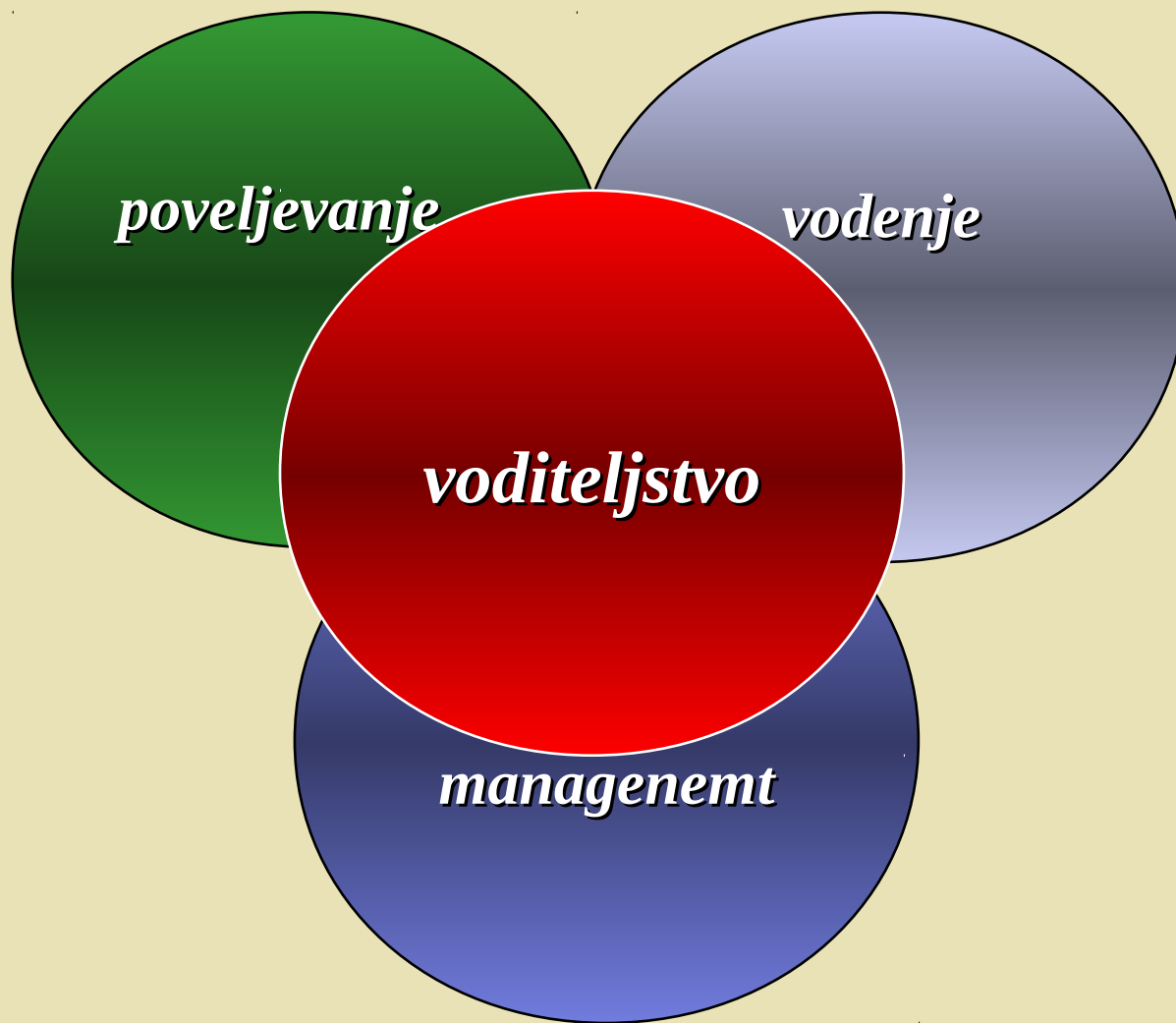
*razum ⇒ proces - orodje- aktivnost - urejanje zadev,
funkcije managementa*

Voditeljstvo: spremembe

(ljudje – dinamika znanja in razvoj)

vplivanje ⇒ ljudje ⇒ spremembe ⇒ izboljševanje

Vloga in pomen vojaškega voditeljstva

Opredelitev poveljevanja

Poveljevanje je pristojnost po zakonu, ki jo rabi poveljujoči za načrtovanje, organiziranje, vodenje in kontrolo dodeljenih sil. Gre za proces, v katerem uveljavlja svojo voljo in namen, ter jo prenaša na svoje podrejene. Proces vključuje zmogljivosti, dejavnosti in postopke, ki jih poveljnik uporablja. Pri načrtovanju, organiziranju, vodenju in kontroli sil ter aktivnosti v izvedbi nalog. (AJP 3.2.2. Poveljevanje in kontrola)

zakonska pristojnost, uveljavljanje volje in namena

Opredelitev vodenja

Vodenje je proces, v katerem vodja (manager) po vnaprej zamišljenem načrtu zavestno **usmerja** delovanje posameznika/-kov skladno z zahtevami celotne naloge organizacije. V najširšem pomenu je potemtakem vodenje (management) **proces koordiniranja** (usklajevanja) vseh virov organizacije z namenom uresničiti njene cilje. (AJP 3.2.2. Poveljevanje in kontrola)

V delovnem gradivu MORS je vodenje opredeljeno kot organizirana dejavnost, ki je sestavljena iz neprekinjenih priprav, organiziranja in kontrole izvajanja aktivnosti, z namenom, da dosežemo svoj cilj (ViP, 1993:43)

Vodenje (management) je **proces: opredeljevanja** ciljev in nalog, zbiranja potrebnih sredstev, nabora in izbora ljudi, ki bodo opravljali delo v organizaciji, usklajevanja

*(koordiniranja) delovanja večje skupine delavcev,
razreševanje*

*problemov, ki se neizogibno pojavljajo pri vsakem
organiziranem delu, razdeljevanje rezultatov delovanja
organizacije (Lubi 1995, 30)*

*V teoretskih izhodiščih Vodenja in poveljevanja v SV je
opredeljeno vodenje v širšem smislu (management), pri
katerem je poudarek na doseganju organizacijskih ciljev prek
usklajevanja uporabe vseh virov organizacije in vodenje
v ožjem smislu (leadership), kjer je glavni poudarek na
medosebnem vplivanju z namenom da bi dosegli skupne
organizacijske cilje (Pelaj,2007,4)*

***stalen proces usklajevanja virov in opredeljevanja ciljev
v širšem, medosebno vplivanje v ožjem smislu***

Opredelitev managementa

*Management je proces oziroma orodje, ki omogoča **razumsko reševanje problemov**, povezanih z izrabo vseh razpoložljivih virov organizacije za doseganje in uresničevanje zastavljenih ciljev skozi funkcije načrtovanja, organiziranja, vodenja in nadzorovanja.*(Prevodnik, 2004, 12).

Iz definicij izhajajo temeljne značilnosti. Management torej označujejo naslednje besede oz. besedne zveze:

- proces, orodje (instrument), aktivnost,*
- razum*
- reševanje problemov oz. urejanje zadev (Kralj, 2000, 3)*
- doseganje ciljev z izrabo virov skozi funkcije managementa*

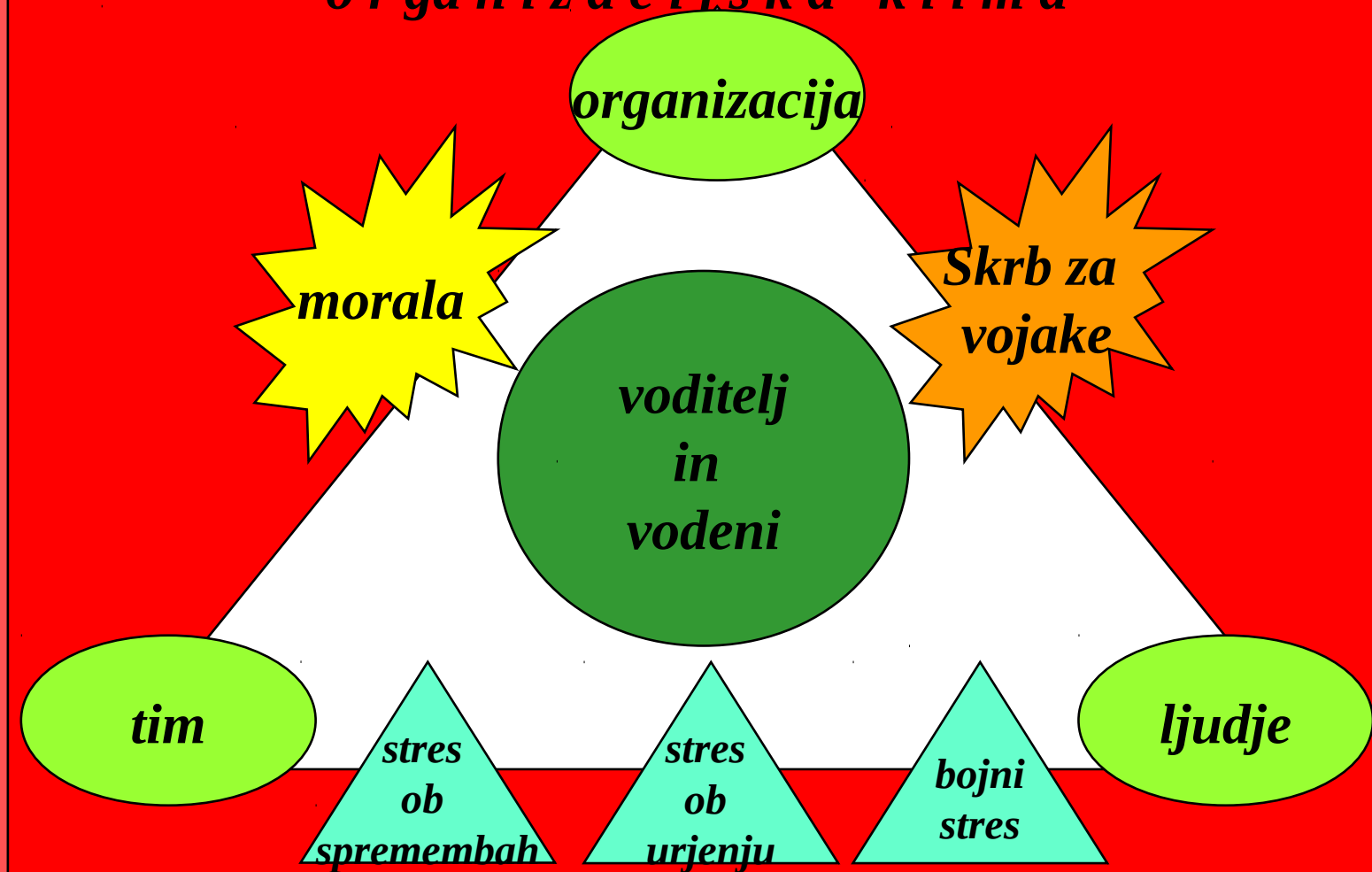
**proces, orodje, aktivnost, razum, urejanje zadev,
funkcije managementa**

VOJAŠKO VODITELJSTVO V SLOVENSKI VOJSKI

varnostno okolje

organizacijska kultura

organizacijska klima

DEJAVNIKI VODITELJSTVA

- ◆ **SLEDILCI (VODENI)**: sposobnosti in motiviranost vodenih
- ◆ **VODITELJ (VODJA)** : poštena podoba o sebi; kje so njegove moči, kje so slabosti; zmogljivosti in omejitve
- ◆ **SITUACIJA (OKOLIŠČINE)**: vsaka situacija je različna od prejšnje; v eni je isto delovanje uspešno, v drugi pa ne
- ◆ **KOMUNIKACIJA (IZMENJAVA INFORMACIJ)**: ali vodenih natančno razumejo voditelja in obratno

NAČELA VODITELJSTVA

BITI - ZNATI - DELATI

- ◆ ***BITI profesionalen***
- ◆ ***BITI prof. z dobrimi osebnostmi lastnostmi***
- ◆ ***(PO)ZNATI štiri dejavnike voditeljstva***
- ◆ ***(PO)ZNATI samega sebe***
- ◆ ***(PO)ZNATI človeško naravo***
- ◆ ***(PO)ZNATI svoje delo***
- ◆ ***(PO)ZNATI svojo organizacijo***
- ◆ ***ZAGOTOVITI pravo smer***
- ◆ ***IZVAJATI***
- ◆ ***MOTIVIRATI***

principi voditeljstva

- *Spoznaj se in se poskušaj poboljšati*
- *Bodi tehnično in taktično kompetenten*
- *Prevzemi odgovornost in bodi odgovoren za svoja dejanja*
- *Odločaj se pravilno in pravočasno*
- *Vodi z osebnim primerom*
- *Poskrbi, da so tvoji podrejeni informirani*
- *Poskrbi za svoje podrejene in*
- *Razvij čut odgovornosti pri svojih podrejenih*
- *Poskrbi, da je naloga razumljena in izpolnjena, potek pa nadziran*
- *Izgradi tim*
- *Uporabi svojo enoto skladno z njenimi zmogljivostmi*

VOJAŠKO VODITELJSTVO V SLOVENSKI VOJSKI

RAVNI

Usmerjenost v
prihodnost/nacionalna
/mednarodna probl.

*Veščine in dejavnosti
Strateška raven*

VODITELJSTVA

Usmerjenost v
organizacijo/sisteme/
processe

*Veščine in dejavnosti
Organizacijska raven
voditeljstva*

Posameznik/majhna
skupina/usmerjenost
na nalogo

*Veščine in dejavnosti
Raven neposrednega voditeljstva*

Vrednote in Lastnosti

raven neposrednega voditeljstva

– direktno voditeljstvo

- ◆ **Značilno za enote nižjih ravneh - direktnih:** četa, vod, oddelek, skupina, tim.
- ◆ **Poteka v neposredni, praviloma dvosmerni komunikaciji:** iz oči v oči
- ◆ **Izvaja se tudi na višjih ravneh – organizacijski in strateški, v neposrednem stiku med poveljniki in člani štabov in poveljstev, med nosilci funkcijskih področij, med nadrejenimi poveljniki in podrejenimi poveljniki,..**
- ◆ **Omogoča enostavno, neposredno komunikacijo, hitro odzivnost ter učinek rutinsko odločanje, obvladljivi dejavniki notranjega in zunanjega okolja, osredotočenost na nalogo**

VOJAŠKO VODITELJSTVO V SLOVENSKI VOJSKI
**organizacijska raven voditeljstva –
organizacijsko voditeljstvo**

- ◆ *Značilno za poveljstva in enote višjih taktičnih ravni – organizacijska raven: bataljon, polk, brigada*
- ◆ *Poteka v posredni, praviloma enosmerni komunikaciji s povratno komunikacijo komunikaciji: hierarhično prek štabov, poveljstev, posredno in neposredno prek nosilcev funkcijskih in strokovnih področij*
- ◆ *Komunikacija je kompleksnejša, na temelju predhodnega načrtovanja in analize, odložen odziv in učinek*

Odločanje na temelju načrtovanj in analiz, dejavniki notranjega in zunanjega okolja so kompleksnejši osredotočenost sisteme in podsisteme na kr. in sr. rok

strateška raven voditeljstva

- ◆ **Značilno za poveljstva in enote najvišjih ravni – operativna in strateška raven:**
PS, PDRIU, GŠSV
- ◆ **Poteka v posredni, enosmerni komunikaciji s povratno komunikacijo komunikaciji:**
hierarhično prek štabov, poveljstev, nosilcev funkcijskih in strokovnih področij, nižjih nadrejenih poveljstev ter njihovih štabov, poveljstev, nosilcev funkcijskih in strokovnih področij
- ◆ **Komunikacija je zelo kompleksna, na temelju predhodnega načrtovanja in analize, odložen odziv in učinek**

Intuitivno odločanje, KTS in TK, sred. in dolg. načrtovanje in analize, zelo kompleksni dejavniki spremenljivega okolja osredotoč. na prihodnost nacionalne in mednarodne varnosti

VOJAŠKO VODITELJSTVO V SLOVENSKI VOJSKI

Proučevanje voj. Voditeljstva in publikacije

SISTEM IU VODITELJSTVA

- ◆ *IU za potrebe direktne ravni vojaškega voditeljstva*
- ◆ *IU za potrebe organizacijske ravni vojaškega voditeljstva*
- ◆ *IU za potrebe strateške ravni vojaškega voditeljstva*

DVSIU:

- *Delavnice za delo z ljudmi*
- *Vadišče za usposabljanje voditeljskih veščin*
- *Usposabljanje posameznika na dolžnosti*

Izdelava literature:

- *Koncept vojaškega voditeljstva*
- *Skripta Vojaško voditeljstvo na direktni, organizacijski in strateški ravni, skripta Vojaško voditeljstvo – splošni del ter Priporočila za izvajanje vojaškega voditeljstva*
- *Učbenik Vojaško voditeljstvo za podčastnike in častnike (v izdelavi)*
- *Navodilo za PUVV*

VOJAŠKO VODITELJSTVO V SLOVENSKI VOJSKI

Viri:

- *Koncept vojaškega voditeljstva v Slovenski vojski, št. 603-65/2006-2 z dne 26. 01. 2007*
- *Vojaška doktrina, Branimir Furlan...(et al.), (Vlada RS, 1.junija 2006),*
- *FM 22-100 Army leadership, be, know, do (avgust 1999),*
- *Navodilo o programskem oblikovanju vojaškega izobraževanja in usposabljanja v Slovenski vojski, RS, MORS, (Številka: 603-67/2006-2, z dne: 21. 04. 2006)*
- *Koncept sistema vojaškega izobraževanja in usposabljanja v Slovenski vojski (dokument GŠSV šifra: 811-01-6(03-4 z dne 09. 07. 2003)*
- *Pravilnik o izobraževanju, usposabljanju in izpopolnjevanju v Ministrstvu za obrambo (dokument MORS številka: 007'-2/2006-12 z dne 16.05.2006)*
- *Northouse, P.G. (2004). Leadership: theory and practice (3. izdaja). London: Sage*
- *Lussier, R.N. in Achua, C.F. (2001). Leadership: theory, application, skill development. South-Western College Publishing*

Hvala za pozornost!

Vprašanja in odgovori...

